

Η αφιερωμένη ζωή

Η 2^α Φεβρουαρίου, γιορτή της Υπαπαντής Ιησού Χριστού, έχει καθιερωθεί από την Εκκλησία ως ημέρα για την αφιερωμένη ζωή.

Κλήρος και λαϊκοί καλούνται να προσευχηθούν για το μοναχισμό μέσα στην Εκκλησία, τις μοναχικές κοινότητες και τους μοναχούς και μοναχές όπως και για την προσφορά τους ανάμεσα στο χριστιανικό λαό του τόπου μας. Στους ίδιους τους μοναχούς δίνεται η ευκαιρία να εμβαθύνουν την κλήση τους και να ευχαριστήσουν το Θεό για τη δωρεά που τους δόθηκε και να αξιολογήσουν την προσφορά τους. Γνωρίζουν πολύ καλά πως δεν έχουν την αποκλειστικότητα της Αφιερωμένης Ζωής!...

Πέραν από τον κοινοβιακό ή κοινοτικό βίο και την ειδική προφητική αποστολή τους μέσα στην Εκκλησία και τον κόσμο αυτό που χαρακτηρίζει την παρουσία τους είναι κυρίως η προτεραιότητα στις ευαγγελικές προτροπές που αγγίζουν υπαρξιακές διαστάσεις της ζωής. Η επιλογή της πτωχείας, της παρθενίας και της υπακοής τους επιτρέπει να ζήσουν στην ακολουθία του Ιησού Χριστού και να μαρτυρήσουν για την αξία του ευαγγελικού μηνυματός του. Και τούτο μέσα σ' ένα κόσμο που κυνηγάει εξαντλητικά το χρήμα, το σεξ και την εξουσία και λησμονεί τον άνθρωπο, την αξία και την αξιοπρέπειά του.

Μετά από την Θ' Τακτική Συνέλευση της Συνόδου των Επισκόπων (Οκτ. 1994), ο πάπας Ιωάννης – Παύλος Β' κυκλοφορεί τη διδασχία του σχετικά με την *Αφιερωμένη ζωή*. Αναφερόμενος στην ποικιλία των Αδελφοτήτων και Ταγμάτων συνοψίζει: «Στη Δύση άνθισαν κατά τη διάρκεια των αιώνων πολλές άλλες εκφράσεις θρησκευτικής ζωής, με τις οποίες αναρίθμητοι άνθρωποι, αρνούμενοι τον κόσμο, αφιερώθηκαν στον Θεό μέσω της δημόσιας ομολογίας των ευαγγελικών αρχών σύμφωνα μ' ένα ειδικό χάρισμα και με μια σταθερή μορφή κοινοτικής ζωής, ενόψει μιας πολύμορφης αποστολικής διακονίας του λαού του Θεού. Μιλάμε για τις διάφορες οικογένειες των κανονικών, των ταγμάτων και κοινοτήτων, ανδρικών και γυναικείων, αφιερωμένων στην αποστολική και ιεραποστολική δραστηριότητα και στα πολλαπλά έργα που προέρχονται από την χριστιανική αγάπη». «Πρόκειται για μια θαυμαστή και πολύμορφη μαρτυρία, στην οποία αντικαθρεφτίζεται η ποικιλία των δώρων που διανέμει ο Θεός στους ιδρυτές και στις ιδρύτριες, οι οποίοι, όντας ανοιχτοί στην ενέργεια του Αγίου

Πνεύματος, ήξεραν πώς να ερμηνεύουν τα σημεία των καιρών και πώς να απαντούν με φωτισμένο τρόπο στις απαιτήσεις που έκαναν σιγά σιγά την εμφάνισή τους. Στα ίχνη τους πολλοί άλλοι άνθρωποι αναζήτησαν, με τα λόγια και τις πράξεις, να ενσαρκώσουν το ευαγγέλιο στην προσωπική τους ύπαρξη, ώστε να προτείνουν και πάλι στην εποχή τους την ζωντανή παρουσία του Ιησού, του κατ' εξοχήν Αφιερωμένου και Αποστόλου του Πατέρα» (αρ. 9).

π. Γαβριήλ Μαραγκός τ.Ι.

Εφέτος, δύο μοναχικές αδελφότητες περνούν τον κάβο των 100 χρόνων εμπειρίας και μαρτυρίας, προσφέροντας τις υπηρεσίες τους ιδιαίτερα ανάμεσα στον κόσμο των νέων ανθρώπων αλλά και στον άνθρωπο που πονά είτε στο περιθώριο που δημιουργούν οι κοινωνίες μας είτε μέσα στη μοναξιά των γερατιών...

Η Μαριανή Κοινότητα

Πάθος για μια αποστολή κοντά στους νέους

Το έτος 2007 αποτελεί ένα σημαντικό σταθμό στην ιστορία των Εκπαιδευτηρίων μας, καθώς συμπληρώνονται 100 χρόνια παρουσίας, δράσης και προσφοράς των Μαριανών Αδελφών στη διαπαιδαγώγηση των νέων της πατρίδας μας, γεγονός που μας προκαλεί μεγάλη χαρά και ενθουσιασμό για όλα όσα βλέπουμε ότι οι Αδελφοί και οι συνεργάτες τους Λαϊκοί Εκπαιδευτικοί έχουν δημιουργήσει αυτά τα χρόνια, αλλά και μας θέτει προ των ευθυνών μας για όλα όσα έπονται.

15 Σεπτεμβρίου 1907: Εκατό χρόνια έχουν περάσει από εκείνη την ημέρα, που οι πρώτοι Μαριανοί Αδελφοί έφτασαν στην Ελλάδα, ίδρυσαν την πρώτη τους κοινότητα στην Αθήνα και ανέλαβαν τη διαπαιδαγώγηση των μαθητών του «Λεοντείου Λυκείου». Το μοναδικό τους εφόδιο ήταν η πίστη τους στο θέλημα του Θεού, η ευλάβειά τους στην Παναγία και το παιδαγωγικό σχέδιο του ιδρυτή τους, του Αγίου Μαρκελλίνου Champagnat. Απαντώντας στο κάλεσμα του Θεού με αυταπάρνηση και ανιδιοτέλεια, εργάστηκαν

για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών και παιδαγωγικών μεθόδων στα Σχολεία τους, μετέχοντας ταυτόχρονα σε όλα τα γεγονότα της σύγχρονης ιστορίας μας.

Εκατό χρόνια προσφοράς στην ελληνική κοινωνία, εκατό χρόνια από τότε που οι άνθρωποι αυτοί θέλησαν να γίνουν «συνεργάτες του Θεού» και να δουλέψουν μαζί Του για να δημιουργήσουν ολοκληρωμένους ανθρώπους, για να οδηγήσουν τους νέους που ο Θεός τους εμπιστεύτηκε στη γνώση του εαυτού τους, του κόσμου και του Θεού. Οι καρποί των κόπων τους φάνηκαν και φαίνονται στα πρόσωπα και στα έργα των χιλιάδων αποφοίτων των Σχολείων μας.

2007: Εκατό χρόνια μετά, εμείς οι συνεχιστές του μεγάλου αυτού έργου, θυμόμαστε και ταυτόχρονα οραματιζόμαστε.

- Οι Μαριανοί Εκπαιδευτικοί, Αδελφοί και Λαϊκοί, έχουμε συνειδητοποιήσει το δώρο που αποτελεί για μας η προσωπικότητα του Μαρκελλίνου Champagnat, το παιδαγωγικό του όραμα, καθώς και το όραμα των Μαριανών Αδελφών που τον διαδέχτηκαν. Θέλουμε με όλο το δυναμισμό που διαθέτουμε, να είμαστε πιστοί σ' αυτή την κληρονομιά. Στις μέρες μας, οι φωνές των νέων είναι το ίδιο επιτακτικές, όπως τον καιρό του Μαρκελλίνου. Απαιτούν νέες απαντήσεις. Αυτό που μας παρακινεί είναι η έντονη επιθυμία να ανακαλύψουμε πάλι, ανατρέχοντας στις πηγές μας, το πάθος για την αποστολή μας κοντά στους νέους. Δείχνουμε προσωπικό ενδιαφέρον για τις ανάγκες του καθενός. Το μέλλον του κόσμου ανήκει σ' εκείνους. Εμείς τους δίνουμε τα εφόδια για να το κτίσουν.
- Οι Μαθητές/τριες, με την εργατικότητά μας, την ευγενή άμιλλα, την αγάπη μας για μάθηση, το σεβασμό και την υπακοή μας στους δασκάλους μας, προσπαθούμε να κατακτήσουμε τη γνώση και την αρετή.
- Οι Γονείς, με άπειρη αγάπη για τα παιδιά μας και σεβασμό προς το έργο των Μαριανών Αδελφών και Λαϊκών, συνεργαζόμαστε μαζί τους με στόχο την ολοκληρωμένη διαπαιδαγώγηση των παιδιών μας.

Η χρονιά αυτή είναι μια ευκαιρία για όλους μας, Μαριανούς Αδελφούς, Λαϊκούς Εκπαιδευτικούς, Μαθητές/τριες και Γονείς να μελετήσουμε το παρελθόν μας, τις ρίζες μας, να αξιολογήσουμε σε

βάθος το παρόν μας και να προετοιμάσουμε με τόλμη το μέλλον μας, συνοδοιπόροι προς έναν κοινό στόχο, μέσα στο Σχολείο και σε άλλους χώρους διαπαιδαγώγησης.

Ας ευχαριστήσουμε το Θεό και την Αειπάρθενο Μαρία για τα 100 χρόνια της παρουσίας και της προσφοράς των Μαριανών Αδελφών στην Ελλάδα και ας ενώσουμε τις ικεσίες μας προς Εκείνον που είναι Πηγή Ζωής και Αγάπης, για να συνεχίσει να μας οδηγεί και να μας στηρίζει στο έργο μας.

Υπεύθυνοι της Μαριανής Κοινότητας*

Η αποστολή του εκπαιδευτικού

«Ο εκπαιδευτικός μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη διαπαιδαγώγηση του νέου ανθρώπου, αλλά εκείνος από τον οποίο εξαρτώνται όλα, είναι ο Θεός. Εκείνος αναπτύσσει, δίνει δύναμη, φωτίζει, ανυψώνει. Ο εκπαιδευτικός δεν είναι παρά ο συνεργάτης του Θεού στο εκπαιδευτικό έργο. Για να καταστεί όμως κάποιος ικανός να συνεργαστεί με το Θεό, πρέπει να είναι ενωμένος μαζί Του και να γνωρίζει τη σημασία του ρόλου του. Φανταστείτε τη στιγμή που εμπιστεύονται στα χέρια σας ένα παιδί, το Χριστό να σας λέει: “Πάρε αυτό το παιδί και ανάθρεψέ το για μένα. Είναι ό,τι πιο πολύτιμο έχω στη γη σου το εμπιστεύομαι”.»

Άγιος Μαρκελλίνος Champagnat.

* **Μήνυμα.** Το κείμενο συνέταξαν οι Αδ. Ιγνάτιος Καπετάνιος, εκπρόσωπος των Μαριανών Αδελφών, Αδ. Ματθαίος Λεβαντίνος (Λεόντειο Λύκειο Ν. Σμύρνης) και κ. Δημήτριος Κώστας (Λεόντειο Λύκειο Πατησίων), Γενικοί Διευθυντές.

Τοπική Εκκλησία

Φραγκισκανίδες Αδελφές της Ιεράς Καρδίας του Ιησού **Μάλτα – Κέρκυρα 1907-2007**

Η ιστορία του Τάγματος των Φραγκισκανών Αδελφών της Μάλτας συνδέεται άμεσα με την ζωή της ιδρύτριας του Μαργαρίτας (κατά κόσμον Βιργινίας) Ντε Μπρινκάτ και ξεκινάει στις 28 Νοεμβρίου 1862 στο χωριό Kercem του μικρού νησιού Gozo βόρεια της Μάλτας. Από την βαθύτατα θρησκευόμενη οικογένεια της Μαργαρίτας θα ξεπηδήσουν πολλές ακόμα μοναχικές κλήσεις, η ίδια το 1876 θα δώσει τον όρκο παντοτινής αγνότητας, ενώ σε ηλικία δεκαπέντε ετών θα γίνει δεκτή στη θρησκευτική αδελφότητα «των δώδεκα αστεριών της Ιεράς Καρδίας του Ιησού», που θα αποτελέσει το φυτώριο του μετέπειτα μοναχικού Τάγματος το οποίο θα ιδρυθεί με την καθοδήγηση του ιερέα don Giuseppe Diacono. Στις 15 Αυγούστου 1880 θα συσταθεί με την έγκριση του Επισκόπου του νησιού Pietro Pace, η πρώτη κοινότητα των Maestre Terziarie Francescane, το μετέπειτα Τάγμα των Φραγκισκανών της Ιεράς Καρδίας του Ιησού και ο ιερέας Giuseppe Diacono θα καλέσει την Μαργαρίτα και επτά ακόμα από τα μέλη της αδελφότητας, να στελεχώσουν μία νέα μικρή κοινότητα Φραγκισκανών μοναζουσών του τρίτου Τάγματος, ο κανονισμός της οποίας θα εγκριθεί τον Σεπτέμβριο του ίδιου έτους. Στις 5 Φεβρουαρίου 1881 η Βιργινία εισέρχεται επίσημα στις Maestre Terziarie Francescane και στις 15 Αυγούστου του ίδιου χρόνου ενδύεται το μοναχικό σχήμα και ξεκινά το Δοκίμιο επιλέγοντας το όνομα Βιργινία της Μακάριας Μαργαρίτας.

Όπως αναφέρει ο βιογράφος της Paolo Calliari, η μοναχή Μαργαρίτα Ντε Μπρινκάτ «μεγαλωμένη σ' ένα βαθιά θρησκευτικό περιβάλλον κι αφοσιωμένη από την πιο τρυφερή της ηλικία σε έργα χριστιανικής φιλανθρωπίας, λάτρευε τον Ιησού στην Αγία Ευχαριστία κι ευλαβούνταν την Αειπάρθενο Μαρία, προικισμένη μ' εξαιρετικές μυστικιστικές χάρες, με υπερφυσική σίγουρα προέλευση». Το 1888 η Μαργαρίτα διορίζεται τοπική Ηγουμένη στο μοναστήρι των Φραγκισκανών στην Birkirkara στην Μάλτα, και το επόμενο έτος, στις 10 Ιουνίου 1889 στην πρώτη Γενική Καταστατική Συνέλευση του Τάγματος υπό την προεδρία του νέου Επισκόπου Gozo, Giovanni Maria Camilleri, θα εκλεγεί σε ηλικία μόλις 27 ετών Γενική Ηγουμένη, θέση στην οποία θα υπηρετήσει για τα επόμενα δώδεκα χρόνια. Σε όλο το νησιωτικό σύμπλεγμα της Μάλτας, μια χούφτα νέες μοναχές καθοδηγούμε-

νες από τα παραδείγματα και την συνετή διδασκαλία της Μητέρας Μαργαρίτας, θα εργαστούν με ζήλο στο πλευρό των φτωχών συμπολιτών τους που στέναζαν κάτω από το βρετανικό στρατιωτικό καθεστώς.

Η παρουσία του Τάγματος των Φραγκισκανών καλογραιών της Μάλτας στην Κέρκυρα, συνδέεται πάντως με την ύπαρξη μιας πολυάριθμης θρησκευτικής κοινότητας ομοεθνών τους, που αναπτύσσεται σταδιακά στο νησί από τις αρχές του 19^{ου} αι. μέχρι και την πρώτη δεκαετία του εικοστού. Οικονομικοί κυρίως μετανάστες, ειδικευμένοι τεχνίτες στην υπηρεσία των βρετανικών δυνάμεων που κατείχαν τα Επτάνησα από το 1815 ως το 1864, αλλά και έμπειροι καλλιεργητές, θα αποτελέσουν μέχρι και τα πρώτα χρόνια του εικοστού αιώνα. ένα μωσαϊκό χιλίων περίπου ψυχών με συνδυαστικό κρίκο τη γλώσσα, τις παραδόσεις τους και τη βαθιά καθολική τους πίστη. Από την άλλη όμως, οι θρησκευτικές και κοινωνικές ζυμώσεις της εποχής, η οικονομική τους ανέχεια και η περιορισμένη ποιμαντική φροντίδα που εξασφάλιζαν από τους εκπροσώπους της τοπικής καθολικής Αρχιεπισκοπής, γρήγορα θα τους απομονώσουν σαν άτομα και σαν κοινότητα και οι σπάνιες αποστολές κάποιου επισκέπτη ιερέα από την Μάλτα, θα αποδειχθούν ανεπαρκείς για να αντιμετωπιστεί η ανασφάλεια, ο αναλφαβητισμός, η φτώχεια, η εργατική εκμετάλλευση, ο προτεσταντικός προσηλυτισμός και η αποχή από τα μυστήρια και τον εκκλησιασμό τους. Οι ειδήσεις που φθάνουν τόσο στη διοίκηση όσο και στην Επισκοπή της Μάλτας γι' αυτήν την κατάσταση, αλλά και οι συνεχείς εκκλήσεις της καθολικής Εκκλησίας της Κέρκυρας για να αντιμετωπιστεί οργανωμένα αυτή η κοινότητα, θα οδηγήσουν τον αρχιεπίσκοπο πλέον Μάλτας Pietro Pace να ζητήσει από την Μητέρα Μαργαρίτα να εργαστεί στο πλευρό των ξενιτεμένων της αδελφών. Και πραγματικά παρά τις αντιρρήσεις των συναδέλφων της και τις επιφυλάξεις για την αβεβαιότητα της αποστολής τους, η Μαργαρίτα θα εξασφαλίσει την 1^η Απριλίου 1907 την έγκριση του Συμβουλίου της για την ίδρυση της πρώτης τους κοινότητας εκτός Μάλτας, στην Κέρκυρα. Έτσι, στις 29 Μαΐου του 1907 ο καθολικός αρχιεπίσκοπος Κέρκυρας Θεόδωρος Αντώνιος Πόλιτο, θα την υποδεχθεί με δύο ακόμα αδελφές της, την πρώτη τοπική ηγουμένη Nazarena Gouder και την νεαρή Benedetta Gauci στην Κέρκυρα. Με την αμέριστη συνδρομή ενός φωτισμένου ιερέα του Giovanni Della Vecchia μία μόλις εβδομάδα μετά την εγκατάστασή τους θα εγκαινιάσουν ένα πρώτο μικρό σχολείο, το λεγόμενο «αγγλικό», για την εκπαίδευση και τη θρησκευτική επιμόρφωση των παιδιών των μαλτέζων μεταναστών, το οποίο θα διατηρήσουν μέχρι και το 1965.

Το παρεκκλήσιό τους από την άλλη θ' αποτελέσει τη βάση για τον πρώτο ενοριακό ναό της περιοχής, αυτόν της Ιεράς καρδιάς του Ιησού. Μέχρι σήμερα άλλωστε η παρουσία και η βοήθειά τους στην ενορία, στο κατηχητικό, στη λειτουργική ζωή και στη ζωή της κοινότητας, τις έχουν καταστήσει αναπόσπαστο μέρος για τη λειτουργία και τη συνέχεια της τοπικής εκκλησίας και των θεσμών της.

Η παρουσία τους στο νησί συνέπεσε με την αναγκαιότητα για την δημιουργία ενός χώρου φιλοξενίας απόρων και ηλικιωμένων καθολικών γυναικών και το 1927 με ενέργειες του ιερέα Σπυρίδωνα Τσίλια θα ξεκινήσουν οι εργασίες για την ίδρυση ενός μικρού γηροκομείου. Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν το 1934, το ίδρυμα δέχθηκε πολλές ανακαινίσεις κυρίως επί αρχιερατείας του Σεβασμιότατου Αντωνίου Βαρθαλίτη και μέχρι σήμερα έχει φιλοξενήσει περισσότερες από εκατό γυναίκες σε ένα περιβάλλον που το καθιστά πρότυπο. Με την ανάληψη των καθηκόντων του ως καθολικός αρχιεπίσκοπος Κέρκυρας, ο παλαιός τους μαθητής και στη συνέχεια λειτουργός τους π. Ιωάννης Σπιτέρης, θα εκδηλώσει με κάθε τρόπο την πρόθεσή του για την πνευματική στήριξη των αδελφών, για την ενδυνάμωση του ρόλου τους στον ευρύτερο τοπικό εκκλησιαστικό πεδίο και κυρίως για τη ριζική ανακαίνιση και επέκταση του γηροκομείου που διατηρούν. Η πρωτοβουλία του μάλιστα αυτή θα συμπέσει με την επέτειο των 100 χρόνων από την ίδρυση της αποστολής τους στην Κέρκυρα.

Η Μητέρα Μαργαρίτα, η οποία θα διοριστεί ηγουμένη στην Κέρκυρα από το 1911 έως το 1917, μέχρι το θάνατό της στις 22 Ιανουαρίου 1952 θα εργαστεί για την ανάπτυξη του Τάγματος και των έργων του, τόσο στην Μάλτα όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Σήμερα, 700 περίπου μοναχές σε 73 μοναστήρια στις πέντε ηπείρους, εργάζονται με απλότητα, αφοσίωση και χριστιανικό ζήλο, αναμένοντας πενήντα χρόνια μετά το θάνατο της ιδρύτριας τους, την επίσημη αναγνώριση των αρετών και της αγιοσύνης της Μητέρας τους εκ μέρους των επισήμων φορέων της καθολικής εκκλησίας και των ρωμαϊκών εκκλησιαστικών αρχών.

Σπύρος Π. Γαούτσης
Κέρκυρα

**«Κι εγώ θα είμαι πάντα μαζί σας ως τη συντέλεια του κόσμου»
(Μτ 28,20)**

Κεντρικό στοιχείο της πνευματικότητας: η λατρεία του Ιησού Χριστού στην Αγία Ευχαριστία με αντίκτυπο στην αποστολή τους ανάμεσα στα παιδιά και τους ηλικιωμένους που φροντίζουν.

Αυτή ακριβώς η Παρουσία μ' έκανε να αναρωτηθώ πολλές φορές από τότε, που για εντελώς διαφορετικούς λόγους προσφερόμουν στον Ευχαριστιακό Ιησού, τι περιμένει από εμένα! Πώς θα μπορούσα να είμαι σε κάτι χρήσιμη εγώ, η τόσο μηδαμινή και ανάξια μπροστά στην απόλυτη Προσφορά Εκείνου που όχι μόνον έγινε από Δημιουργός δημιουργήμα, αλλά θέλησε να γίνει και... η καθημερινή μου τροφή, ο Άρτος, που θα με έτρεφε όντας συνοδοιπόρος μαζί Του όπως τότε με τους δύο αποθαρρυσμένους μαθητές Του προς Εμμαούς, θα με στήριζε, θα μ' αφομοίωνε για να με βοηθήσει να κάμω τον Λόγο Του μοναδικό λόγο της ύπαρξής μου. Πόσο δύσκολη μου φαίνονταν η απάντηση! Ίσως να ήταν μόνο και μόνο γιατί δεν επρόκειτο για μια απλή απάντηση αλλά για μια κλήση ζωής! Ο Λόγος, έγινε Σάρκα, έγινε Άρτος και Οίνος, όχι για να αφομοιωθεί από μένα αλλά για να με αφομοιώσει σ' Αυτόν! Να με κάνει και εμένα Αγάπη, όπως Αυτός, Θυσία, όπως Αυτός, Σιωπηλή Αλληλεγγύη για κάθε πονεμένο που θα μου εμπιστεύονταν, όπως κι Αυτός έγινε στη φάτνη της Βηθλεέμ, στη Ναζαρέτ, πάνω στο Σταυρό, και σε όλα τα Άγια Αρτοφόρια ολάκερη της γης, η Σιωπηλή αλληλεγγύη για όλους εκείνους που ο Πατέρας Του, του εμπιστεύθηκε.

N.

Προσκυνηματικό Ταξίδι

Ελπιδοφόρα ικανοποίηση

Με τίτλο *Ελπιδοφόρος διάλογος* παρουσίασα στο προηγούμενο τεύχος τρία μεγάλα γεγονότα, σημεία των προσπαθειών των χριστιανών για ενότητα: - το θεολογικό διάλογο στο Βελιγράδι, - την επίσκεψη του πάπα Βενεδίκτου 16^{ου} στον οικουμενικό πατριάρχη Βαρθολομαίο Α' και το προσκυνηματικό ταξίδι στη Ρώμη του προκαθημένου της Εκκλησίας της Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου.

Ο τύπος της χώρας μας κάλυψε πλατιά το τρίτο γεγονός. Οι Α.Ο. παρουσιάζουν, πέρα από τις φωτογραφίες, μία αξιολόγηση ενός αυτόπτη μάρτυρα και γνώστη των εκατέρωθεν προσπαθειών π. Δημητρίου Σαλάχα και ένα ρεπορτάζ του νεαρού δημοσιογράφου κ. Νικ. Νέλλα. Τους ευχαριστώ για την προσφορά τους στο Περιοδικό.

π. Γ. Μ.

Είναι η πρώτη φορά στην ιστορία που ένας προκαθήμενος της Εκκλησίας της Ελλάδος επισκέπτεται επίσημα την Εκκλησία της Ρώμης και τον προκα-

θήμενο της. Είναι εύλογη η έκπληξη, πνευματική χαρά και ελπιδοφόρα ικανοποίηση για το σημαντικό αυτό βήμα προσέγγισης μεταξύ της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Εκκλησίας της Ρώμης, αν μάλιστα αναλογισθεί κανείς το απώτερο παρελθόν και τη σύγχρονη μέχρι σήμερα ακόμη εποχή σοβαρής επιφυλακτικότητας και αρνητικής – επίσημα ή ανεπίσημα – στάσης της Ελλαδικής Εκκλησίας έναντι της Καθολικής Εκκλησίας...

Μετά την πρόσφατη συνάντηση του Πάπα Βενεδίκτου με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο στο Φανάρι, η συνάντηση αυτή στη Ρώμη με τον Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο έρχεται να επιβεβαιώσει τη βούληση δημιουργίας ενός νέου κλίματος, μιας νέας ιστορίας στην πορεία προς την ενότητα. Οι πνευματικοί αρχηγοί και ποιμένες των Εκκλησιών συνειδητοποιούν ότι δεν υπάρχουν πλέον άλλα περιθώρια για ατέρμονες διαφωνίες και μισαλλοδοξίες ανάμεσα σε Καθολικούς και Ορθοδόξους.

Οι Εκκλησίες καλούνται να καταστήσουν αξιόπιστο το ευαγγελικό κήρυγμα των πρωτοκορυφαίων Αποστόλων Πέτρου και Παύλου, οι οποίοι με το μαρτύριο τους στη Ρώμη έδωσαν ηρωική μαρτυρία του Κυρίου μας. Αυτό περιμένει σήμερα ο πιστός λαός σε Ανατολή και Δύση....

*π. Δημήτριος Σαλάχας**

* *Καθολική* φ. 3063/26-12-2006. Ο συντάκτης είναι μέλος της Μικτής Επιτροπής Διαλόγου.

Υπέρβαση συγχύσεων και τραυματισμών

«Βιώνουμε την κοινή ευθύνη μας για την εν αγάπη και αληθεία υπέρβαση των ποικίλων συγχύσεων και τραυματικών εμπειριών του πολυκυμάντου ιστορικού παρελθόντος προς δόξαν του εν Τριάδι αγίου Θεού και της αγίας Εκκλησίας Του.

Έχουμε την ελπίδα ότι ο διμερής Θεολογικός Διάλογος δύναται να αξιοποιήσει τα θετικά στοιχεία προς αναζήτηση κοινά αποδεκτών θεολογικών προτάσεων σε πνεύμα καταλλαγής.

Διακηρύσσουμε με μια φωνή την επιτακτική ανάγκη εμμονής στην οδό του εποικοδομητικού Θεολογικού Διαλόγου, διότι, παρά τις διαπιστούμενες δυσχέρειες, η οδός αυτή είναι η μάλλον αποτελεσματικότερη οδός της Εκκλησίας για την αποκατάσταση της ποθητής ενότητας του εκκλησιαστικού σώματος γύρω από την Τράπεζα του Κυρίου και για την ενίσχυση της αξιοπιστίας του χριστιανικού μηνύματος σε μια κρίσιμη εποχή ραγδαίων πολιτικών μεταβολών και οξύτατων πνευματικών συγχύσεων, οι οποίες εντείνονται με την προώθηση της παγκοσμιοποίησης και απειλούν την ίδια την ανθρώπινη ύπαρξη στη σχέση της με τον Θεό και τον κόσμο».

Από την Κοινή Δήλωση

Η Ευρώπη έχει «δικαίωμα» στις ρίζες της

Ο δρόμος προς την ένωση : Εξαιρετική αναγνώριση για το προσωπικό ενδιαφέρον, όσον αφορά τη δέσμευση για την ένωση, από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών, εκ μέρους της Νομικής Σχολής του Ποντιφίκιου Πανεπιστημίου. Παρόντες ήταν ο καρδινάλιος Ruini και ο πρύτανης Fisichella.*

«Κατάφερε να κάνει τη νομική ένα εργαλείο εκκλησιαστικής δράσης, διαλόγου και θεσμικής αναφοράς για τη ζωή, ώστε να αποδώσει σε αυτές ένα ιδανικό δικαιοσύνης βασισμένο στην ανθρώπινη αξία και στα δικαιώματα του ανθρώπου, υποδεικνύοντας τον χριστιανισμό ως απαραίτητο συστατικό για την ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Ηπείρου».

Αυτό ήταν το κίνητρο για την ανακήρυξη του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Χριστοδούλου ως *επιτίμου διδάκτορος*, χτες (15/12/2006) το πρωί από το Ποντιφίκιο Πανεπιστήμιο του Λατερανού.

Στην κατάμεστη αίθουσα «Παύλος 6^{ος}» παρουσία των πανεπιστημιακών αρχών και πολυάριθμων φοιτητών, ο προκαθήμενος της Ελλαδικής Ορθοδόξου Εκκλησίας έλαβε από τα χέρια του καρδινάλιου Camillo Ruini (Gran cancelliere) και του πρύτανη Rino Fisichella (Rettore), τον τίτλο των Νομικών Επιστημών για τον ποιμαντικό ζήλο του διαθηρησκειακού διαλόγου και την καλλιέργεια της διαφορετικότητας.

«Είναι ιδιαιτέρως χαρμόσυνη στιγμή για το Πανεπιστήμιο, το οποίο κατέχει τον ειδικό τίτλο του Πανεπιστημίου του Πάπα». Μ' αυτά τα λόγια ο καρδινάλιος Ruini υποδέχθηκε και χαιρέτισε τον προκαθήμενο της Ελλαδικής Ορθοδόξου Εκκλησίας, υπογραμμίζοντας με ποιο τρόπο οι νομικές επιστήμες έχουν μεγάλη βαρύτητα για την Εκκλησία της Ανατολής αλλά και της Δύσης.

Ο πρύτανης επισήμανε το βάρος του αποδιδόμενου ακαδημαϊκού τίτλου, επισημαίνοντας ότι, η νομική σχολή του Λατερανού είναι: «ένα σύνολο ανάμεσα στην ακαδημία και τις εκκλησιαστικές σχολές, εφόσον είναι κατασκευασμένη ως μοντέλο, σύμφωνα με τα προγράμματα σπουδών των νομικών σχολών της ευρωπαϊκής παράδοσης». Ο Fisichella (Rettore) υπογράμμισε μερικές από τις ικανότητες που είχε ο από πάντα ενθουσιώδης κ. Χριστόδου-

λος στην ποιμαντική δράση: δυνατότητες ερμηνείας, συμβουλής, διαλλακτικότητας βάσει των αρχών της δικαιοσύνης, την οποία οι νομικοί όλων των παραδόσεων οφείλουν να επικαλούνται.

«Η εκκλησία απέναντι στην κρίση της σημερινής Ευρώπης» αυτός είναι ο τίτλος της ομιλίας του Έλληνα Αρχιεπισκόπου, ο οποίος τόνισε ότι ο διαθρησκευτικός διάλογος είναι ένα από τα εργαλεία προκειμένου να δοθεί η ώθηση για την ενσωμάτωση και την βοήθεια, ώστε να πραγματοποιηθεί η αληθινή ειρήνη ανάμεσα στους λαούς και τις κουλτούρες όλου του κόσμου.

«Ο διάλογος, δεν επιδρά στον προσηλυτισμό αλλά πάνω απ' όλα, στην απεικόνιση της περιμέτρου μιας κοινής περιοχής». Μέσα σ' αυτή την περιοχή, οι Εκκλησίες θα εμφυσήσουν στους πιστούς τους τις αξίες της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της κοινής πορείας. Αξίες, από τις οποίες όλοι οι άνθρωποι έχουν ανάγκη.

Ο προκαθήμενος της Ελλαδικής Ορθόδοξου Εκκλησίας, δεν ξεχνά να στρέψει την σκέψη του και το κάλεσμά του στους νέους, οι οποίοι παρά την θέλησή τους, διαβιούν σε μια ιστορική στιγμή, όπου η κοινωνία θυσιάζει αυτές τις αξίες. «Η αφαίρεση των βάσεων που δίνουν ζωή και ιδρύουν τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, παρεμποδίζουν το δρόμο για το διάλογο. Επιθυμώ, οι νέοι να πάρουν στα χέρια τους το μέλλον της Ευρώπης και ν' αναλογιστούν πάνω στις χριστιανικές αξίες, οι οποίες συνέβαλαν ώστε να ιδρυθεί». Ο Έλληνας Αρχιεπίσκοπος ανέφερε τρεις από αυτές, όλες ισάξιες και σημαντικές: πρώτη απ' όλες **το χριστιανισμό**, δίπλα στον οποίο βρίσκουμε την **ελληνική φιλοσοφία** και τα **ανθρώπινα δικαιώματα**. Κλείνοντας συμπλήρωσε λέγοντας ότι: «Αυτά τα τρία συστατικά είναι όπως ένα τραπέζι με τρία πόδια, εάν ένα από αυτά σπάσει, τότε και τα άλλα δύο γκρεμίζονται».

Νικόλαος Νέλλας

Avvenire ιταλ. εφημερίδα,
Σάββατο 16 Δεκεμβρίου 2006

* Ανταπόκριση του φίλου νεαρού δημοσιογράφου με χρονολογία Ρώμη 16 Δεκεμβρίου 2006. Η ελληνική απόδοση της Ε. Νέλλα. Ο τίτλος ανήκει στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο κ.κ. Χριστόδουλο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

**Το Φεβρουάριο 2007
(11.2 Ημέρα των αρρώστων)**

Την ημέρα των Αρρώστων
αυτούς που δεν έχεις θεραπεύσει.

Κύριε, πόσοι από τους φίλους μου,
που Σε ικέτευσαν για να τους λυτρώσεις,
από τον πόνο τους, δεν θεραπεύτηκαν !

Και όμως τους αγαπάς,
όπως είχες αγαπήσει τον παραλυτικό
ή τον τυφλό του Ευαγγελίου και τόσους άλλους !

Η πίστη μας λέει :
Οι θεραπείες αυτές, είναι μόνο ένα σημάδι
της μεγάλης πανανθρώπινης θεραπείας,
που θα είναι η ανάστασή μας.

Κι Εσύ ο ίδιος, πάνω στο σταυρό
δεν λυτρώθηκες από τον πόνο σου.
Και αυτή, ήταν η μεγάλη ευκαιρία
να επιβεβαιώσεις την απόλυτη εμπιστοσύνη σου
στον Πατέρα σου και στις υποσχέσεις Του.

Μέσα από τους δικούς μας πόνους,
θα κατορθώσουμε μήπως,
με τη σειρά μας, και μαζί σου,
να είμαστε μάρτυρες της ανάστασης,
στην οποία εναποθέτουμε
όλη την εμπιστοσύνη μας ;

L. Sintas sj.

Ανοίγω τους ορίζοντες της προσευχής μου

ΚΑΘΕ ΠΡΩΙ, ΠΡΟΣΦΕΡΩ ΤΗΝ ΗΜΕΡΑ ΜΟΥ ΣΤΟ ΘΕΟ, και προσεύχομαι ώστε :

- Τα αγαθά της γης είναι η δωρεά του Θεού για όλους τους ανθρώπους:

Προσευχόμαστε, ώστε όσοι τα διαχειρίζονται να το κάνουν με φρόνηση και με τα κριτήρια της δικαιοσύνης και της παγκόσμιας αλληλεγγύης.

Και σήμερα ακόμα, η φτώχεια χτυπά αλύπητα ένα μεγάλο μέρος των λαών της γης. Αναρίθμητοι είναι εκείνοι που δεν έχουν πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες όπως είναι το καθαρό πόσιμο νερό, οι ιατρικές και φαρμακευτικές υπηρεσίες, η εκπαίδευση, η στέγη και η ασφάλεια για τη ζωή τους. Άμετροι είναι οι άνεργοι ή οι ημιαπασχολημένοι, αναρίθμητοι είναι οι αναλφάβητοι ιδιαίτερα οι γυναίκες και τα παιδιά. Πολλοί είναι δεν βλέπουν μπροστά τους ένα ελπιδοφόρο μέλλον, φωτεινό!

- Προσευχόμαστε ακόμη για να επιφέρει καρπούς και να είναι ειλικρινής

και αληθινός ο αγώνας ενάντια στις ασθένειες και τις μεγάλες επιδημίες στον τρίτο κόσμο. Οι κυβερνήσεις να συνεργαστούν μεταξύ τους με μεγαλύτερη γενναιοδωρία και συνέπεια.

Η φυματίωση, η ελονοσία, το Έιτς και άλλες επιδημίες με την επανεμφάνισή τους προσβάλλουν την «καθώς πρέπει» ανθρωπότητα. Γιατί θίγουν την ίδια τη ζωή, που είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων, και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Στερούν τους ανθρώπους τη δυνατότητα να αγωνιστούν για την ίδια τους την επιβίωση. Και δεν μιλούμε για όλες τις μορφές της βίας που εξευτελίζουν την ανθρώπινη προσωπικότητα.

Προσεύχομαι με τις περικοπές του Ευαγγελίου των Κυριακών.

Παρασκευή 2 Φεβρουαρίου 2007

Εορτή της Υπαπαντής

Λουκά 2, 22-40 : Στο κέντρο όλων ο Χριστός

Η γιορτή αυτή τοποθετείται κάτω από τον αστερισμό της «Συνάντησης». Δωρεά του Θεού στο Συμεών που, όμως, προϋποθέτει από μέρους του απόλυτη διαθεσιμότητα προς το Πνεύμα που τον ωθεί προς το Ναό. Γιατί όπως οι καλεσμένοι στο γάμο, θα μπορούσε να μην παρουσιαστεί (Λκ. 14,15-24), προφασιζόμενος άλλες προτεραιότητες. Γνωρίζοντας ότι ο Θεός προτείνεται, δεν επι-

βάλλεται, ανήκει σ' εμάς να ζωντανέψουμε μέσα μας την επιθυμία να Τον συναντήσουμε: με την ακρόαση του Λόγου του, με την θερμή προσευχή, με την προσέλευση στα μυστήρια.

Κυριακή 4 Φεβρουαρίου 2007 : 5^η Κ/δρομίου Γ'

Η Θεϊκή δύναμη και οι «τιποτένιοι»

Λουκά 5, 1-11 : Θαυματουργό ψάρεμα

Ο Θεός οικοδομεί το Ναό του με το ξερό ξύλο των αδυναμιών μας. Υπάρχει ένα κοινό σημείο στις τρεις βιβλικές φυσιογνωμίες για τις οποίες γίνεται λόγος στα σημερινά βιβλικά κείμενα: Και οι τρεις αισθάνονται ανάξιοι απέναντι στην Αγιοσύνη του Θεού. «Είμαι άνθρωπος με χείλη ακάθαρτα» αναγνωρίζει ο Ησαΐας. Παρόμοια είναι και η αντίδραση του αποστόλου Παύλου που αισθάνεται ένοχος πριν «το δρόμο του προς τη Δαμασκό». «Είμαι άνθρωπος αμαρτωλός» αναγνωρίζει και ο Πέτρος, «στάσου μακριά μου»

Μία από τις μεγάλες χάρες του χριστιανισμού είναι ότι δεν αναζητάει ανθρώπους «τέλειους» ή «υπεράνθρωπους» για να μεταδώσουν το μήνυμα του Χριστού, αλλά ανθρώπους που αναγνωρίζουν το βάρος των αδυναμιών τους και των σφαλμάτων τους. Είναι με το ξερό ξύλο που ο Θεός οικοδομεί το Ναό του, είναι με τη λάσπη των αδυναμιών μας που οικοδομεί την κιβωτό του, στην καρδιά της ανθρωπότητας. Εμείς περιμένουμε να είμαστε «τέλειοι» χριστιανοί για να συνεργαστούμε μαζί Του. Η αγιοσύνη δεν είναι ένα προϊόν χημικά καθαρό, είναι μια πορεία, είναι μια οικοδομεί σε ανέγερση, είναι μια προσπάθεια να αφήσεις τη χάρη του Θεού να ενεργήσει μέσα μου.

Κυριακή 11 Φεβρουαρίου : 6^η Κ/δρομίου Γ'

Επιλέγω τη ζωή με το Χριστό

Λουκά 6, 20-26 : Οι Μακαρισμοί

Η μεταστροφή είναι απαραίτητη για να ακολουθήσω το Χριστό. Η εποχή μας δεν αγαπά να κάνει επιλογές. Τα θέλει όλα, ό,τι κι αν είναι αυτά. Η ομολογία πίστεως, στο Βάπτισμα, προϋποθέτει την απάρνηση του Σατανά και ό,τι σχετίζεται μαζί του. Αν την αφαιρέσουμε, εξαπατούμε τους πιστούς. Με το Χριστό δεν έχει συμβιβασμούς. Πριν πεθάνει ο Μωυσής λέει στο λαό του : «σου προτείνω τη ζωή ή το θάνατο, την ευλογία ή την κατάρα. Διάλεξε για τη ζωή σου»(Δευτερονομίου 30,19). Ο Ιησούς του Ναυή, διάδοχος του Μωυσή, θα πει το ίδιο πράγμα (24) και οι προφήτες θα κατηγορήσουν τους συμπατριώτες τους να μοιράζονται τη ζωή τους ανάμεσα στον Κύριο και τα είδωλα. Και ο ίδιος ο Ιησούς αρχίζο-

ντας τη δημόσια ζωή του είχε να επιλέξει ανάμεσα στο θέλημα του Θεού και τις επιβουλές του δαίμονα :
«κανένας δεν μπορεί να υπηρετήσει δύο Κυρίους». Ο Ιησούς αντιπαράθετει τον ευρύ από το στενό το δρόμο...

Κυριακή 18 Φεβρουαρίου : 7^η Κ/δρομίου Γ'

Για το θρίαμβο της αγάπης υπάρχει ένας δρόμος

Λουκά 6, 27-38

Ο ενοχλητικός χαρακτήρας του Ευαγγελίου μπορεί να οδηγήσει στον πειρασμό να μειώσουμε τη δύναμή του. Αλλά γιατί να μην αναγνωρίσουμε την αδυναμία μας, τη δυσκολία μας να βιώσουμε τις εξαγγελίες του Ιησού. Και γιατί να μην πούμε με τον ψαλμωδό : «Στον υψηλό βράχο, Κύριε, οδήγησέ με (Ψ. 61).Γιατί οι προτροπές : αγαπάτε τους εχθρούς σας, ευεργετείτε όσους σας μισούν, προσεύχεσθε για όσους σας δυσφημούν, σημαίνουν : ενώνομαι με το Χριστό αναστημένο, πεθαίνω για να ξαναγεννηθώ, να βιώσω την ελευθερία των παιδιών του Θεού. Πρόκειται για μια πορεία που σταυρώνει, η οποία πηγάζει από τον πνευματικό αγώνα, που οδηγεί στην ελευθερία και όχι στο νοσηρό κύκλωμα της βίας. Ο ίδιος ο Ιησούς βίωσε στην ανθρώπινη ύπαρξή του αυτή την πορεία : συγχωρώντας πάνω από το σταυρό στους δημίους του. Λουκά 23, 34).Σε όποιον συναντά τον Ιησού, του δίνεται η χάρη να ανακαλύψει ότι η αγάπη αναποδογυρίζει τους τρόπους τους δικούς μας. Το «προτείνω και το άλλο μάγουλο», δεν είναι σημείο υποταγής, αλλά σημείο της προτεραιότητας της αγάπης.

Κυριακή 25 Φεβρουαρίου : 1^η της Τ/κοστής

Τεσσαρακοστή, μια πορεία πίστεως

Λουκά 4, 1-13 : Ο Ιησούς στην έρημο της ανθρωπότητας

Η περίοδο της Τεσσαρακοστής σηματοδοτεί τη θέληση του χριστιανού να ξεκινήσει μια προσωπική πορεία, στα πλαίσια της Εκκλησίας. Πρόκειται για μια αληθινή διαδρομή πίστεως, η οποία οδηγεί τον κάθε άνθρωπο προς την εσωτερική πηγή της ύπαρξής του. Ο όρος Τεσσαρακοστή οδηγεί τη σκέψη μας προς τη μετάνοια, τη νηστεία, την εγκράτεια και γενικά στις στερήσεις. Είναι μια σκέψη που δεν είναι κακή, είναι όμως η μόνη διαδικασία στην οποία καλούμαστε ; Αν κοιτάξουμε από πιο κοντά, τα κείμενα τα σημερινά και των επομένων ημερών μας οδηγούν να τοποθετήσουμε το Θεό στην πρώτη θέση των ενασχολήσεών μας, όσο καλές και θεμιτές και αν είναι αυτές. Η Τεσσαρακοστή είναι μια περίοδος διακυβεύεται η αγάπη, η περίοδος του «πρόσωπο προς πρόσωπο» με το Θεό και τον απεσταλμένο του Ιησού Χριστό. Εί-

να γι αυτό που πρέπει να ακολουθήσουμε τον Ιησού Χριστό στη
 έρημο και στη σιωπή, εσωτερική και εξωτερική.

π. Δημ. Δαλέζιος

Ο κόσμος και ο...

***Διδάγματα τρομερά,
για τον σημερινό κόσμο***

Στα πλαίσια των Γιορτών των Χριστουγέννων οι χριστιανοί οδηγού-
 μαστε

να ζήσουμε μυστηριακά τα μεγάλα γεγονότα της πίστης.

Ο Τύπος κατά την περίοδο αυτή συνήθως μας προτείνει σκέψεις, α-
 πόψεις και τοποθετήσεις που μπορεί να γίνουν πρόκληση προβληματι-
 σμού

και/ή, εμβάθυνσης.

Στον *The Observer*, ο Richard Holloway ξεκινάει το άρθρο του με μια
 διπλή διαπίστωση:

*α/ «Αν αγνοήσουμε τον Ιησού εξαιτίας της λογοδιάρροιας των πιστών
 του,*

*σημαίνει ότι αδυνατούμε να αντιμετωπίσουμε μία από τις πιο συναρπα-
 στικές φυσιογνωμίες της παγκόσμιας λογοτεχνίας».*

Παρουσιάζει τον Ιησού μέσα από σελίδες των Άλμπερτ Σβάιτσερ,
 Τζορτζ Στάινερ, Γκράχαμ Γκριν, Ντοστογιέφκι και Μακέιν Μπράουν.

*β/ «Πιστεύω ότι υπάρχουν τρία πανίσχυρα στοιχεία στη διδασκαλία του
 Ιησού*

*που είναι ανθεκτικά στο χρόνο και μας προσφέρουν διδάγματα σήμε-
 ρα».*

Και τα εντοπίζει:

- στη στάση του απέναντι στους νόμους και τους εθιμικούς κανόνες,
- στην έκκλησή του να αγαπούμε τους εχθρούς μας,
- και τη συμπεριφορά απέναντι στη δύναμη-εξουσία.

Καταλήγει ο αγγλικανός αρθρογράφος: *«βλέπουμε εδώ μια κατανόηση
 της ανθρώπινης φύσης που είναι συγχρόνως άγρια επιθετική και τρυφερά
 συγχωρητική».*

π. Γ. Μ.

Ο Γκράχαμ Γκριν στο σπουδαίο μυθιστόρημά του *«Η δύναμη
 και η δόξα»* τόνισε ότι το **μίσος** οφείλεται στην ανάπηρη φαντα-
 σία. Αδυνατώντας να φανταστούμε τον εαυτό μας στη θέση αν-
 θρώπων που η ζωή και η κουλτούρα τους είναι ξένες στη δική
 μας εμπειρία διακινδυνεύουμε να γκρεμίσουμε το σπίτι της κοι-

νής μας ανθρώπινης φύσης και να θαφτούμε στα ερείπια. Μία από τις πιο οδυνηρές ειρωνείες του καιρού μας είναι η αδυναμία του Τζορτζ Μπους και του Τόνι Μπλερ – δύο περίοπτων χριστιανών του σημερινού κόσμου – να δώσουν δείγματα πολιτιστικής φαντασίας προσεγγίζοντας τους εχθρούς τους.

Η ανικανότητά μας να ανταποκριθούμε στην «τερατώδη» πρόταση **να αγαπάμε τους εχθρούς μας** είναι αυτό που κάνει το τρίτο στοιχείο στη διδασκαλία και το υπόδειγμα του Ιησού τόσο συγκινητικό. Γνώριζε ότι **η δύναμη** πάντοτε μας διαφθείρει, ότι καταστρέφει το ευάλωτο ηθικό μας αισθητήριο. Το έχουμε διαπιστώσει αυτό οι ίδιοι εδώ και αιώνες και έχουμε προσπαθήσει να δημιουργήσουμε αντίβαρα εναντίον αυτού του μοιραίου εθισμού στην **εξουσία**. Με πολύ αμφιλεγόμενα αποτελέσματα. Η δυσπιστία του Ιησού απέναντι στην εξουσία ήταν τόσο απόλυτη που μόνον οι αληθινά απόκληροι θα μπορούσαν να ανταποκριθούν σ' αυτήν. Είναι άλλη μια «τερατώδης» πρόταση. Ωστόσο, μέρος της παράδοσής μας όσον αφορά τον Ιησού, που ισχύει έως σήμερα, είναι η συμπόνια του για εκείνους που βρίσκονται σε θέση εξουσίας και που αναπόφευκτα **διαφθείρονται** από αυτήν.

Απόψεις

Καθημερινή, 31/12/2006

Παρουσίαση βιβλίου

Ο Θεός είναι αγάπη

Η νέα εγκύκλιος του Πάπα Βενεδίκτου 16^{ου}, «*Ο Θεός είναι αγάπη*», αποτελεί μια σύντομη αλλά βαρυσήμαντη μελέτη πάνω στην έννοια της αγάπης, προς το Θεό και τον πλησίον. Κυρίως το δεύτερο μέρος της εγκυκλίου αναλύει την έννοια της αγάπης του «πλησίον» και γενικά το έργο της «Κάριτας» με τίτλο: Caritas – Άσκηση της αγάπης εκ μέρους της Εκκλησίας ως «κοινότητα αγάπης».

Πρώτα – πρώτα, ο Άγιος Πατέρας θέτει τις θεολογικές βάσεις όσον αφορά την έννοια του πλησίον. Η έννοια του «πλησίον» που αναφερόταν ειδικά στα μέλη ενός λαού, αποτελεί στο εξής μια στενή και περιορισμένη έννοια. «Αυτός που έχει ανάγκη από μένα και που μπορώ να τον βοηθήσω, είναι ο πλησίον μου».

Στο κεφάλαιο με τίτλο, «Ο Ιησούς – η ενσαρκωμένη αγάπη του Θεού» ο Πάπας αναφέρει: «*Ο Ιησούς ταυτίζεται μ' αυτούς που βρίσκονται στην ανάγκη, τους πεινασμένους, τους διψασμένους, τους ξένους, μ' αυτούς που είναι γυμνοί, τους αρρώστους, μ' εκείνους που βρίσκονται στη φυλακή*». Αναφέρεται ασφαλώς στο 25^ο κεφ. του κατά Ματθαίον Ευαγγελίου: «*Κάθε φορά που το κάνατε σ' έναν απ' αυτούς τους μικρούς, που είναι οι αδελφοί μου, σ' εμένα το κάνατε*» (Ματθ. 25, 40).

Στο δεύτερο μέρος της Εγκυκλίου, στον αρ. 20 με τίτλο: «*Η αγάπη προς τον πλησίον μέριμνα της Εκκλησίας*» ο Πάπας αναφέρεται στην εκλογή των επτά φωτισμένων ανθρώπων «που υπήρξε η αρχή της αποστολικής των διακόνων», κυρίως για τη διανομή των τροφίμων. «*Τότε οι δώδεκα απόστολοι σύναξαν όλους τους μαθητές και είπαν: «Δεν είναι σωστό εμείς ν' αφήσουμε το κήρυγμα του λόγου του Θεού και να ασχολούμαστε με τις διανομές τροφίμων*» (Πραξ. 6, 2). Αλλά, ακόμα κι αυτή η ομάδα δεν έπρεπε να εκτελεί μια τεχνική υπηρεσία αποκλειστικά της διανομής τροφίμων: Πρέπει να είναι «*άνδρες με καλή φήμη, γεμάτοι από τη σοφία του Αγίου Πνεύματος*» (Πραξ. 6, 3).

Πρόκειται ασφαλώς για μια κοινωνική υπηρεσία, αλλά συνάμα και πνευματική και «ουσιώδης υπηρεσία της Εκκλησίας». Έτσι, «η διακονία» - υπηρεσία αγάπης προς τον πλησίον που ασκείται με ένα κοινοτικό τρόπο, ήταν στο εξής εδραιωμένη μέσα στη βασική δομή της ίδιας της Εκκλησίας». (αρ. 21).

Στο σημείο αυτό, ο Άγιος Πατέρας, κάνει μια αναδρομή από τον 4^ο αιώνα της Εκκλησίας «για μια “διακονία” που άρχισε μέσα στους κόλπους των μοναστηριών» και που έγινε υπόδειγμα ακόμα και για την κρατική εξουσία.

Έτσι, ο Πάπας, καταλήγει σε δύο ουσιώδη συμπεράσματα.

1/ Η βαθιά έννοια της Εκκλησίας εκφράζεται με μια τριπλή αποστολή.

- το κήρυγμα του Λόγου του Θεού (κήρυγμα – μαρτυρία)
- οι ιεροτελεστίες των μυστηρίων (λατρεία)
- η υπηρεσία της αγάπης (διακονία).

Πρόκειται για τρεις υπηρεσίες που αλληλοσυμπληρώνονται. Στο σημείο αυτό, ο Άγιος Πατέρας τονίζει ότι «*η αγαθοεργία για την Εκκλησία δεν είναι είδος δραστηριότητας κοινωνικής αλληλεγγύης, που θα μπορούσε να την παραχωρήσει σε άλλους, αλλά αποτελεί μια ουσιαστική έκφραση της ίδιας της ουσίας της, την οποία δεν μπορεί να απαρνηθεί*» (αρ. 25).

2/ Σε μια άλλη παράγραφο, ο Πάπας αναφέρεται στη «δικαιοσύνη» και την «αγάπη».

Στο 19^ο αιώνα υπήρξε μια αντίδραση για την φιλανθρωπική δραστηριότητα της Εκκλησίας, κυρίως από τη μαρξιστική φιλοσοφία, με το σκεπτικό ότι οι φτωχοί δεν έχουν ανάγκη από την ελεημοσύνη.

Έτσι ήρθαν στο φως οι Εγκύκλιοι των Πάπων του Λέοντος 13^{ου} “*Regum Novarum*” και μετέπειτα η πλειάδα Εγκυκλίων των Παπών, όπου τίγονται τα εργασιακά και κοινωνικά προβλήματα ανισότητας που εμφανίστηκαν κυρίως στη Λατινική Αμερική κ.λπ. Έτσι αναπτύχθηκε μια κοινωνική διδασκαλία της Καθολικής Εκκλησίας που συντάχθηκε από το Ποντιφικό Συμβούλιο «Δικαιοσύνη και Ειρήνη».

Στη συνέχεια η εγκύκλιος, του Πάπα Βενεδίκτου, αναλύει την έννοια της δικαιοσύνης του κράτους και παράλληλα το έργο της Εκκλησίας. Εδώ ο Πάπας κάνει μια διάκριση μεταξύ Εκκλησίας και Κράτους, που όμως αλληλοσυμπληρώνονται: α) Η Εκκλησία δεν θέλει να υποκαταστήσει το Κράτος, αλλά έχει το δικαίωμα να μη μείνει στην άκρη, μέσα στον αγώνα για τη δικαιοσύνη. β) Η Αγάπη-Caritas θα είναι πάντα αναγκαία ακόμα και σε μια κοινωνία πιο δίκαιη. Το κράτος δε μπορεί να τα προβλέψει όλα, οφείλει να ενισχύεται από αυθόρμητες πρωτοβουλίες οργανώσεων, που βρίσκονται πιο κοντά στους ανθρώπους που έχουν ανάγκη βοήθειας (αρ. 28).

Ο Πάπας ολοκληρώνει τη σκέψη του λέγοντας: «Οι φιλανθρωπικές Οργανώσεις της Εκκλησίας αποτελούν έργο δικό της, μια αποστολή σύμφωνη με τη φύση της... Η Εκκλησία δε μπορεί ποτέ ν’ απαρνηθεί την εξάσκηση της φιλανθρωπίας... και ποτέ δεν θα υπάρξει μια κατάσταση μέσα στην οποία δεν θα είναι αναγκαία τα έργα αγάπης κάθε χριστιανού, διότι ο άνθρωπος, πέρα από τη δικαιοσύνη έχει ανάγκη και θα έχει πάντοτε ανάγκη της αγάπης» (αρ. 29).

Τέλος, ο Άγιος Πατέρας τονίζει την ιδιαίτερη όψη της φιλανθρωπικής δραστηριότητας της Εκκλησίας.

α.- Σύμφωνα με το παράδειγμα της παραβολής του Καλού Σαμαρείτη οφείλουμε να συμπαραστεκόμαστε σ’ αυτούς που πεινούν, που κρυώνουν που υποφέρουν κ.λπ. Χρειάζεται επίσης επαγγελματική κατάρτιση κυρίως στον τομέα υγείας. Αλλά αυτό δεν αρκεί. Τα πρόσωπα που ασκούν τη φιλανθρωπία οφείλουν κυρίως να έχουν «μια μόρφωση καρδιάς», διότι, όπως λέει ο απόστολος Παύλος: «η πίστη στο Χριστό εκδηλώνεται έμπρακτα με αγάπη» (Γαλ. 5, 6).

β.- Η χριστιανική φιλανθρωπική δραστηριότητα πρέπει να είναι ανεξάρτητη από κάθε κομματισμό και ιδεολογίες. «Ο άνθρωπος που ζει μέσα στο παρόν πρέπει να θυσιαστεί για ένα καλύτερο αύριο, ένα μέλλον που η πραγματοποίησή του παραμένει αμφίβολη. Δεν συμβάλλουμε σε ένα κόσμο καλύτερο παρά κάνοντας το καλό, τώρα και προσωπικά με πάθος, παντού όπου υπάρχει ανάγκη, ανεξάρτητα από τις στρατηγικές και τα προγράμματα των κομμάτων».

γ.- Η φιλανθρωπία οφείλει να απέχει επίσης από κάθε «προσηλυτισμό». Η αγάπη προσφέρεται δωρεάν. Αυτό δεν σημαίνει ότι η φιλανθρωπική πράξη βάζει στην άκρη το Θεό και το Χριστό, διότι εξυπηρετώντας τον πλησίον στοχεύουμε τον άνθρωπο ολόκληρο. Όμως «όποιος εξασκεί την αγάπη στο όνομα της Εκκλησίας δεν στοχεύει να επιβάλλει στον άλλο την πίστη της εκκλησίας».

Τελειώνοντας, ο Πάπας αναφέρεται στον Άγιο Μαρτίνο (+397) ο οποίος στην είσοδο της πόλης Amiens, της Γαλλίας, μοιράζει στα δυο το επανωφόρι του με ένα φτωχό. Ο Ιησούς ο ίδιος, την νύχτα, του παρουσιάστηκε σε όνειρο ντυμένος με το επανωφόρι που μοίρασε... για να υπενθυμίσει τη ρήση του Ευαγγελίου: «*Ήμουν γυμνός και με έντυσε... Κάθε φορά που το έκανες για έναν από τους άσημους αδερφούς μου, το έκανες για μένα*» (Ματθ. 25, 40). Μέσα στην ίδια γραμμή κι ο Άγιος Αντώνιος (+356), ανέπτυξε μια τεράστια φιλανθρωπική κίνηση προς τον πλησίον. Έτσι μεγάλες υποδομές υποδοχής, συμπαράστασης κι εξυπηρέτησης δίπλα στα μοναστήρια και πολλά τάγματα αφιερώθηκαν αποκλειστικά για την συμπαράσταση των φτωχών και των απόρων.

Σήμερα η ιστορία επαναλαμβάνεται και μεταξύ άλλων ο Πάπας κάνει μνηεία για το φιλανθρωπικό έργο των αδελφών ιεραποστόλων της Αγάπης, που ιδρύθηκε από την Αγία Τερέζα της Καλκούτας.

Αλλά και στον τόπο μας, το φιλανθρωπικό έργο της «Κάριτας» κινείται μέσα στα πλαίσια που καθόρισε ο Πάπας σ' αυτήν την Εγκύκλιο, ένα έργο αγάπης, που ξεπερνά τα όρια εθνικότητας και θρησκείας, κυρίως στο προσφυγικό της πρόγραμμα. Μαζί με την τροφή που μοιραζόμαστε, οφείλουμε να προσφέρουμε και την αγάπη μας, δηλαδή τον ίδιο τον εαυτό μας.

Ασσομψιονιστής μοναχός

Εισαγωγή (1)**Μέρος πρώτο: Η ενότητα της αγάπης στη δημιουργία και στην Ιστορία της Σωτηρίας.**

Ένα πρόβλημα λεξιλογίου (2).

«Έρως» και «Αγάπη» - Διαφορά και Ενότητα (3-8).

Η Καινοτομία της Βιβλικής Πίστεως (9-11).

Ο Ιησούς Χριστός – Η Ενσάρκωση αγάπη του Θεού (12-15).

Αγάπη του Θεού και αγάπη του πλησίον (16-18).

Μέρος Δεύτερο: Caritas – Η άσκηση της αγάπης εκ μέρους της Εκκλησίας ως «Κοινότητας Αγάπης».

Η φιλανθρωπική δραστηριότητα της Εκκλησίας ως φανέρωση της Τριαδικής Αγάπης (19).

Η φιλανθρωπική δραστηριότητα ως καθήκον της Εκκλησίας (20-25).

Δικαιοσύνη και «Κάριτας» (26-29).

Οι πολλαπλές δομές της φιλανθρωπικής δραστηριότητας στη σημερινή κοινωνία (30).

Η ειδική μορφή της φιλανθρωπικής δραστηριότητας της Εκκλησίας (31).

Οι Υπεύθυνοι για τη φιλανθρωπική δραστηριότητα της Εκκλησίας (32-39). **Συμπέρασμα** (40-42).